

3345.H.K.K.U.-3
R. 423
A. 6631.
Hiin-Kärdla Baptisti

kaubatarvitajate ühise
põhjuskiiri.

Trükitud J. Felsbergi ja A. Tetermanni trükitojas, Tallinnas.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

39741

A. 6631.

Утверждаю. 4 февраля 1911 г. Ревель
Эстл. Губернаторъ Ген.-Майоръ **Коростовецъ.**

Rinnitan. 4 webruaril 1911 a. Tallinnas
Eestimaa kuberner Kindral-Major **Korostowets.**

Hiiumaa Baptisti kaubatarwitajate ühiskuse põhjuskiri.

ühiskuse eesmärk, õigused ja kohused.

§ 1.

Hiiumaa Baptisti kaubatarwitajate ühiskus asutatakse Kärkla aleviisse, Hiiumaale, Eesti kubernangu selle otstarbega, et oma liikmetele võimalikult odava hinnaga, ehk parajate turuhindadega kõigisugu tarvilisi ja koduses majapidamises pruugitavaid asju müretseks, ja et liikmed võiksid ühiskuse kaubaajamise kasudest osa saada.

Täheendus: Ühiskus võib tarvilise lubaga ja maksimate seaduste tähelepanemisega niisuguseid asutusi awada, mille otstarbe on, igate viisi ühiskuse liikmete majanduslist ja kombelist elu parandada.

§ 2.

Ühiskusel on esimeses paragrahvis nimetatud eesmärgi järele luba:

a) tarwilište ja kodušeš majapidamises pruugitawate asjade walmistamises, hoidmises ja müümises oma ladusi ja asutusi ehitada ehk neid rentida;

b) kõrwaliste isikutega ja asutustega kontrakti ja tingimisi teha, mitmesuguste tarbe- ja koduse majapidamise asjade ning kaubaajamise tarwis raha muretsemises;

c) üleüldistel põhjustel ühijuse otstarbe jaoks liikumata warandusi omanduses muretseja, ja

d) tarwilise lubaga muud ühijuse otstarbe kohaseid ettevõtteid peale hakata.

§ 3.

Kaupa ja tarwituse asju müüdakse ühijuse liikmetele kas puhta raha eest ehk wõlgu, mille tingimised üleüldise koosoleku poolt ära määratakse.

Tä h e n d u s: Selles paragrahwis nimetatud asjade müümine on ka kõrwalistele isikutele lubatud, kuid puhta raha eest ja niisugustel tingimistel, mis üleüldine koosolek määrab.

§ 4.

Ühijus, tema asutused, kontorid ja agendid, mis gilde=kooste, kaupluse=õiguse, tolli- ja tempel maksudesse ning muude üleüldiste ja kohaliste maksudesse puutub, seisawad niihästi üleüldiste, kui ka nende seaduste ja reeglite wõimu all, mis ühijuse ettevõtetesse puuduwad, praegu riigis maksawad, ehk edespidi selle asja kohta maksima hakkawad.

§ 5.

Ühijusel on oma nimega pitser.

ühisuse rahavara.

§ 6.

Ühisuse rahavaraks on liikum- ja tagavara-kapitalid.

§ 7.

Liikum kapital jünneb:

- a) sisseastumise maksust (§ 13);
- b) liikmete osadest (§ 13) ja
- c) laenudest, mis ühisuse valitus üleüldise koosoleku poolt määratud piirides teeb.

Tähe ndus: Üleüldine ühisuse võlasumma ei pea mitte sisseastumise-maksu ja osakapitali summast kõrgem olema.

§ 8.

Liikum=kapital on ühisuse kauplusliste tegevuste ja jooksvate kulude tarvis.

§ 9.

Tagavara-kapital jünneb:

- a) summadest, mis iga aasta ühisuse kauba-ajamise kasudest jelleks otstarbeks ära pandakse (§ 55);
- b) summadest, mis ühisuse põhjuskirjade ja arveraamatute müümisest saadakse (§ 15);
- c) kopika murdudest, mis kasude ärajaotamise jures ära heidetakse (§ 55, täh. 4);
- d) tagavara kapitali protsentidest (§ 11) ja
- e) juhtumusiistest sissetulekuteist.

§ 10.

Tagawara-kapital läheb ainult kahjude täiendamise peale, mis ühijuse kaubaajamise läbi ettenägemata põhjustel võivad tekkida.

§ 11.

Tagawara-kapital muudetakse üleüldise koosseisule otsust mõõda, kas riigipaberiteks ehk Riigivalitsuse poolt finnitatud väärtpaberiteks ja hoitakse riigipankades, tema kontorites ja jausfondades ehk jälle, tarvilise lubaga, — rentides. Tagawarakapitali kulutamine, tema otstarbe järele (§ 10), jünnib mitte teijiti kui üleüldise ühijuse liikmete koosseisule määrust mõõda.

Ühijuse koosseis, tema õigused ja kohused.

§ 12.

Ühijuse liikmeteks võetakse vastu Hiiumaal elavad baptisti usulised aga nõndaajamati ka isikuid igast teisest usutunnistusest, peale pagana usuliste, seisuse ja ameti peale vaatamata samati ka kõiksugu jeltsid, ühijused, artelid, kogud ja koolid jne. kes ühijuse põhjuskirja järel on joovinud käia.

Tä h e n d u s 1. Liikmete arv ei ole ühegi määraga piiratud.

Tä h e n d u s 2. Ühijuse liikmeteks ei võeta vastu:

a) õpeasutuste kasvandikusi, b) väeteenistuses olevaid soldatisi ja c) isikuid, kelle õigused kohtu poolt kitsendatud on.

§ 13.

Ühijuse liikmeks=astuja maksab:

a) sisseastumise maksu üks (1) rubla ja

b) wõtab oja — wiis (5) rubla.

Täheendus 1. Oja wõib korraga ehk üleüldise koosoleku poolt määratud tähtaegadel jaokaupa sisse saada makstud.

Täheendus 2. Sisseastumise maks wõib üleüldise koosoleku läbi muudetud saada.

§ 14.

Ojade arv, mis ühel isikul olla wõib, määratakse üleüldise koosoleku poolt ära.

§ 15.

Igale liikmele antakse ühijusesse astumise korral ühijuse walitsuselt üleüldise koosoleku poolt määratud hinnaga üks eksemplar põhjuskirja ja arweraamat, kuhu liikme sissemaksud, temale müündud kauba wäärtus, tema jauks oja peale loetaw dividend ja temale müündud kauba pealt saadaw preemia ning kõik wäljaanded, mis ta ühijuse kasast saanud on, sisse kirjutatakse.

Täheendus: Klende summade äramääramiseks, mille eest iga liige aasta jooksul kaupa ühijuse asutusest ostmud on, peawad iseäralised raamatud saama peetud, kus igal liikmel isiklikult arwe fees on.

§ 16.

Igal liikmel on ühijuse üleüldisel koosolekul ühe heale õigus, selle peale waatamata, mitu oja tal on; seda õigust ei wõi ka kellelegi muule edasi anda.

Tä h e n d u s 1. Allaerialistel ühifuseliikmetel üleüldistel koosolekutel healeõiguist ei ole, ja neid ei või ka ühifusewalitsusesse walida, ükskõik misfuguse ameti peale.

Tä h e n d u s 2. Need liikmed, kellel mõnes ühifusesse puutumas küsimuses oma kasu tähele panna on (näit.: kauba müümises, ruumide üürimises ja kõikisugu mahategemistes kauba asjus) ei võta osa nende asjade otsustamisest.

§ 17.

Ojad võivad ühifuse walitsuse teadmisel nii teistele ühifuse liikmetele kui ka kõrwalistele isikutele edasi antud jaada, kui neil õigus on liikmeks heita; sel korral, kui osa kõrwalisele isikule on antud, peab wiimane ka sisseastumise maksu maksma.

Tä h e n d u s. Sisseastumise maksu ühifuse liikmetele tagasi ei anta: ei priitahtlikult ühifusest väljastumisel, ei väljajaitmisel.

§ 18.

Kahjude juhtumisel vastutab iga liige ainult tema päralt kasjas oleva osakapitaliga; peale seda ei või teda isikliku vastutamise alla võtta, ega temalt ühifuse asjus lisamaksu nõuda.

§ 19.

3ga liige võib ühifuse poest kuni 80% sisse maksetud osade väärtusest võlgu jaada. Võlareh-nung peab tingimata mitte hiljem kui iga kuu 4-mal päeval maksetud jaama.

§ 20.

Peale korratuma maksmise võib liikmete arvust väljajaitmine kangekaelse ühifuse põhjuslik-

jade rikkumise ja ühijusele tehtava kahju põhjusel
jündida.

§ 21.

Liikmeid võib üksnes siis ühijusest välja
heita kui üleüldisel koosolekul $\frac{2}{3}$ healesti jeda
nõuavad (§ 31), kuid enne jeda üleüldine koos-
olek peab väljaheidetava joowi peale kõik tema
poolt wabanduseks toodavad seletused ära kuulama.

§ 22.

Liikmetele — nagu väljaheidetutele, nõnda
ka wabatahtlikult ühijusest väljaastujatele ning
mitme oja omanikkudele, antakse nende poolt sis-
seantud nõudmise peale ühijuse walitjusest nende
osad ühes osade peale langewate dividendidega, os-
tetud kauba preemiatega ja osade jagudega tagasi,
siis, kui üleüldine koosolek läinud kaubanduse aasta
aruande finnitatud on ja mitte ennem, kui kõik ar-
wed ühijusega lõpetatud ja need kahjuosad välja
maksatud on, mis väljaastujate ja ülearu-osade
väljamõtjate peale langewad, kui ühijus kahju on
juhtunud saama. Väljamaksmise aeg määratakse
üleüldise koosoleku poolt, kuid mitte hiljem kui
kolm kuud peale aruande finnitamise päewa.

§ 23.

Liikmed, kes priitahtlikult ühijusest lahtunud
ehk maksude korratuse pärast välja heidetud, woi-
wad uueste saada ühijuse liikmeteks wastu wõetud,
kui nad § 13 järele tarwiliku oja wõtnud ja sis-
seastumise-maksu äramaksnud on; teistel põhjustel

liikmete seasst väljakeidetud isikud ei saa milgi juhtumisel meeste vastu võetud.

T ä h e n d u s. Liikmed, kes maksude korratuse pärast välja keidetud, peavad peale seda veel enne tagasitulekut oma võlad ära tasuma.

§ 24.

Liikme jurma korral antakse ta osad ühes nende peale loetava dividendi ja ostetud kauba preemiaga ta pärijatele seljamadel põhjustel välja, kui priitahtlikult ühijusest lahujatele liikmetele (§ 22).

ühijuse asjanduse valitjus.

§ 25.

Ühijuse asjandust valitsevad:

- a) üleüldine liikmete koosolek ja
- b) valitjus.

üleüldine koosolek.

§ 26.

Üleüldisel koosolekul on luba, kui ta tarviliku leiab olevat, ühijuse valitjuse kõrvale üht isearalist kontrol-organi (nõukogu ehk järelevalvise komisjoni) valida, kelle tegemust üleüldise koosoleku poolt kinnitatava instruktjoni (ettekirjutus) läbi korraldatakse.

§ 27.

Üleüldised koosolekud on korralised ja erakorralised. Korralised üleüldised koosolekud kutsutakse

ühisuse walitsuse poolt iga aasta mitte hiljem kui Suuni kuus kofku, mõõdaläinud aasta aruande ja balangji ning tulewa aasta eelarwe ja tegewuse plaani läbiwaatamiseks ja finnitamiseks, peale jeda walitsuse (§ 36), kontrol- ja rewisjoni-komisjoni (§ 53) liikmete walimiseks. Neil koosolekul harutatakse ja otjustatakse ka muud asju, mis ühisuswalitsuse wõimu piiridest üle käiwad ehk mis walitsuse poolt ette pannakse.

T ä h e n d u s. Alma iseäraliku põhjuse ei ole ühelgi ühisuseliikmel õigust üleüldise koosoleku poolt tema peale pandawaid kohuseid tagasi lükata.

§ 28.

Graforralised üleüldised koosolekud ühisuswalitus kutsub kas oma heaksarmamise, ehk rewisjonikomisjoni, ehk $\frac{1}{10}$ ühisuse liikmete nõudmise peale kofku. Riisugune rewisjonikomisjoni ehk ühisuse liikmete nõudmine täidetakse ühisuse walitsuse poolt mitte hiljem kui kahe nädala jookkul pärast jellekohalift teadaandmist.

§ 29.

Üleüldine koosolek otjustab jellefinatse põhjuskirja järele kõiki ühisusesse puutuwaid küsimusi, aga tema sundusliku ülewaatuse alla tulewad kõik otjustused ühisuse kaubaasjade ja kaubaajamise juuruse määramise üle, ühisuse jauts liikumata waranduse ostmine, liikumata waranduse müümine, rentimine ja pantimine ja ühisuse ettewõtete laiendamine. Ühisuse ettewõtete laiendamise ehk liikumata waranduse omandamise juures on üleüldisel koosolekul kohuseks fulude katmise korda ära määrata.

Üleüldine koosolek peab ka kõiki asju otsustama, mis rewisjoni-komisjoni, üksikute ühikuse liikmete, kubernerite ehk sisetiste asjade ministriumide poolt ette pannakse.

§ 30.

Sga üleüldise koosoleku koha, aja ja asjade üle, mis harutamise alla tulewad, annab ühikuse walitsus ühikuse liikmetele aegjaste teada; jellesama üle teadustab ühikuse walitsus õigel ajal kohalike politsei ülemale ja paneb kuulutused ühikuse asutustesse ülesse.

L a h e n d u s. Üleüldistel koosolekutel võib ainult neid küsimusi otsustamiseks võtta, mis koosoleku kutses ülestähendatud, ühikuse põhjuskirjade järele ühikuse tegewusesse puutuvad ja kohaliku politseiülemale teada antud.

§ 31.

Üleüldise koosoleku otsusewõimaluse pärast tarwitseb, et taht $\frac{1}{3}$ kõigist neist ühikuse liikmetest, kes seal elawad, kus ühikuse walitsub asub, oja wõtawad. Nende küsimuste otsustamiseks, mis ühikuse liikmete wäljaheitmisesse, ettemõtte laiendamisesse, põhjuskirjade muutmisesse ja täiendamisesse ja ühikuse tegewuse lõpetamisesse puutuvad, peawad $\frac{2}{3}$ kõigist liikmetest üleüldisest koosolekust osawõtma. Üleüldistel koosolekutel saawad küsimused nende liikmete healeenamisega otsustatud, kes koosolekule ilmunud on, peale nende küsimuste, kes selles paragrahwis ülemal nimetatud. Nendes küsimustes on $\frac{2}{3}$ koosolekule ilmunud liikmete healteenamis otsustaw. Sealte tajakaaalu juures, kui otsustamine

lihtsa healtenamusega sünnib, saab jee armamine vastu võetud, mille poole president hoiab.

T ä h e n d u s 1. Nagu kõiki valimisi üleüldistel koosolekul (SS 36 ja 53), nõnda ka ühijusest väljajäetumisi § 21 põhjal toimetatakse teatud ballooteerimisega; kõigis muus asjus healteandmise kord määratakse üleüldise koosoleku poolt.

T ä h e n d u s 2. Kui üleüldisel koosolekul, selle paragrahvi tingimisi tähele pannes, põhjuskirja muutmise ja täiendamise ettepanekud on heaks arvatud, siis pannakse nad seatud korral Riiginvalitsusele kinnitamiseks ette, ühes põhjuste ja armamiste seletusega, mis niisugust põhjuskirja muutmist ehk täiendamist nõuavad.

§ 32.

Kui koosolekule mitte nõutaw arm liikmeid ei ilmu, ja koosolek eelmise paragrahvi tingimisi ei täida, mille juures teda seaduslikuks loetakse, siis, mitte warem kui nädala pärast, jaadetakse kutsu wälja — me üleüldise koosoleku kokkutulemiseks, mis seaduslikuks tunnistatakse ja mille otsus lõplik on, nende ühijuse liikmete arwu peale waatamata, kes koosolekule on tulnud ja mida ühijuse walitsus liikmetele kutsutähtede läbi teadustama peab. Niisugusel teisel koosolekul wõivad ainult need küsimused läbi saada waadatud, mis esimese koosoleku harutamise alla käiwad, aga otjustamata jäiwad; eelseiswas paragrahwis ipeäraldi nimetatud küsimused otjustatakse $\frac{2}{3}$ kokkutulnud liikmete healtenamusega, aga muud küsimused lihtsa healtenamusega. Üleüldisel koosolekul wastuwõetud otsused on seaduslikud kõikidele liikmetele: niihästi neile, kes koosolekul oliwad, kui ka neile kes seal puudusiwad.

§ 33.

Asjad, mis üleüldisele koosolekule harutamiseks ette tahetakse panna, antakse ainult ühikuse walituse kaudu sisse, sellepärast peavad liikmed, kes üleüldisele koosolekule mõnda ettepanekut tahawad teha, ühikuse walitusele selle üle kirjalikult mitte hiljem kui 7 päewa enne koosolekut teatust andma. Kui ettepanekut $\frac{1}{10}$ kõigist ühikuse liikmetest tegi, siis peab ühikuse walitus selle ettepaneku järgmisele üleüldisele koosolekule oma otsusega ette panema.

§ 34.

Et üleüldisel koosolekul asjakäik korralik oleks, waliwad liikmed oma keskest ühe eesistuja ja protokollu tegemiseks kirjutaja. Üleüldisel koosolekul eesistuja walimiseni on tema asemetäitjaks ühikuse walituse president.

§ 35.

Üleüldise koosoleku otsused finnitatakse protokolliga; protokoll loetakse istumise lõpul kõwaste ette; temale kirjutawad oma nimed alla: koosoleku eesistuja, kirjutaja, kõik koosolekust osawõtjad walituse liikmed ja kõige vähemast kolm ühikuse liiget, kes jellel koosolekul mitte ei puudunud.

Ühikuse walitus, tema õigused ja kohused.

§ 36.

Otsesohene ühikuse asjade juhatus on tema walituse käes, kes Hiin-Kärdla alewis asub ja

kolmest ehk rohkem liikmetest koos seisab, keda üleüldine koosolek oma keskelt kolme aasta peale valib.

T ä h e n d u s 1. Ühifuse walitsuse liikmeteks wõivad niisugused isikud saada walitud, kellel wähemast üks terve oja on.

T ä h e n d u s 2. Walitsuse liikmete arv määratakse üleüldise koosoleku poolt, ühifuse kaupluslise tegevuse suuruse järele ära, (iga üksiku haru juhatamiseks võib üks walitsuse liige saada walitud).

T ä h e n d u s 3. Liikmed, kes ühifusele kaupa müüwad ehk kes ühifusega ühtemoodi äri ajawad, niisama ka ühifuse sellid ei või walitsuse liikmeks saada walitud.

§ 37.

Walitsuse liikmetele, jelsamal alusel nagu neidgi, walitakse üleüldise koosoleku poolt tarwilik arv kandidati, kes liikmete ajemetäitjateks astuvad, kui nad pitalise äraolemise ehk haiguse pärast oma kohuseid ei täida, ehk kui nad juhtuvad ärasurema ehk enneaegu walitsusest wälja astuma. Kandidatel on ametis olemise ajal kõik selle ameti wõimused ja õigused.

§ 38.

Üks aasta peale walitsuse liikmete ja nende kandidtide esimest walimist wabastatakse iga aasta nende seast üleüldise koosoleku poolt määratud arv isikuid — hafatuses loosi järele, pärast ametisse astumise wanaduse järele; lahkunute ajemele walitakse uued walitsuse liikmed ja nende kandidtid.

T ä h e n d u s. Ametist lahkunud walitsuse liikmed ja kandidtid wõivad uueste walitud saada kui selleks soowi awaldawad.

§ 39.

Ametist lahkunud walitjuse liikme ajemele astunud kandidaat jäeb walitjusesse nii kauaks, kui pika aja peale lahkunud liige walitud oli, kuid mitte kauemaks, kui ta ise walitud oli.

§ 40.

Walitjuse liikmed waliwad iga aasta, peale aastase üleüldise koosoleku, oma keskelt presidendi, tema asemiku, kassahoidja ja kirjatoimetaja.

Tä h e n d u s. Kassahoidja ja kirjatoimetaja ametid wõiwad ühe isiku käes olla.

§ 41.

Walitjuse liikmed wõiwad üleüldise koosoleku määrust mööda, ühijuse juhatusel asjus oma waewa eest kindlat palka ehk ühijuse kasudest protsenti tasuks saada.

§ 42.

Walitus walitseb kõige ühijuse kaubanduse ja kapitalide üle. Tema kohus on:

a) rahapaberite ja summade wastuwõtmine, wäljaandmine ja alalhoidmine üleüldise koosoleku poolt seatud korra järele;

b) raamatupidamise järelevalde, aruande tegemine ja peale jeda §§ 51—53 põhjal aastase aruande, balangsi, celarwe ja tegewuse plaani walmistamine;

c) tarwiliiste ametnikude palkamine ühijuse teenistusesse, nende palga ja töö määramine ja nende lahtilaskmine;

d) kõiksugu tarvituse ja koduses elus pruugitava kauba ostmine, müümine, alalhoidmine ja tema heade omaduste järelewaatamine;

e) ostetavate kaupade ja nende ostumoe äramääramine (kas puhta raha eest ehk wõlgu);

f) ühijuse ettevõtete korraldamine ja nende üle walitsemine;

g) tarvituse ja koduses majapidamises pruugitava kauba odawaks tegemine ja abinõude leidmine kauba headuse tõstmiseks;

h) ladude, korterite ja muude rannide üürimine, mis ühijusele tarwis läheb;

i) ühijuse waranduse finnitamine;

k) wekslite ja muude tärmide peal wõlakirjade wäljaandmine ja wastuwõtmine üleüldise koosoleku poolt määratud piirides;

l) ühijuse nimel kontraktide ja tema tarwis kaubaostmise tingimiste tegemine;

m) wõlakirjade wäljaandmine neile isikutele, keda walitus ehk üleüldine koosolek ühijuse teenistusesse wõtnud on;

n) jeaduslike aktide tegemine liikumata waranduse omandamiseks ja wäljarentimiseks;

o) ühijusesse uute liikmete wastuwõtmine;

p) üleüldise ühijuse koosolekute kokkukutsumine, ülepea kõigi ühijuseasjade üle walitsemine üleüldisest koosolekust määratud piirides.

Walituse tegewuse lähem kord, tema õiguste ja kohuste piirid määratakse üleüldise koosoleku poolt finnitatava ja muudetava instruktiooni järele.

§ 43.

Walitus teeb fuluži üleüldise ühijuse liikmete koosoleku poolt iga aasta finnitatava eelarwede järele. Koosolekul on luba määrata, misjuguise summa walitus wõib ära kulutada peale eelarweliie määruse neil fõrdadel, mis ootamist ei jalli; iga niijuguise fulu üle peab lähemale üleüldisele koosolekule teada antud jaama.

§ 44.

Walitus hoolitseb iseäranis selle eest, et ühijuse liikuw kapital ei seisaks; selleks otstarbeks teewad walitjuse liikmed kaubitsemise järele waadates omale märkuji selle üle, misjuguiste, ühijuse ladudes piniduwate, asjade järele nõudmiist on. Lah-tine raha pruugitakse wiibimata niijuguiste kaubaasjade ostmise peale; kui aga mõnejuguiste olude põhjusel kaupade ostmine arwatakse enneaegseks ehk kasutaks, siis peab prii raha rahapaberiteks tehtud, ehk jooksma aja peale ühesse kohalisesse kreditahtusesse jisse makstud jaama — ühijuse üleüldise koosoleku arwamiist mööda.

Täheendus. Kui uute liikmete juurdetuleku läbi, wõi mõnel muul põhjusel liikuw kapital tema tarwitusega wõrreldes liiga suureks kaswab, jääb üleüldisel koosolekul digus ära määrata, kui mitme aktsija omanikud loosi läbi oma aktsijatest tagasi peawad andma.

§ 45.

Kauba müümine ühijuse ajutustest junnib ilma etteüjimisetä ja ilma tingimata kõigile ühe hinna eest, mille järele walitus kõwasti walwab.

Kauba hindadele teeb walitsus hinnakirja, mis walitsuse liikmete poolt alla peab kirjutatud saama ja ühise asutusesse nähtawa koha peale wälja pandud. Kui kaupasi, nende mitmekesisuse ja sortide rohkeuse pärast, raske hinnakirja mahutada, siis kirjutatakse hind neile peale.

§ 46.

Ühise kirjawahetus sünnib walitsuse nimel presidendi ehk muu walitsuseliikme allkirjaga.

§ 47.

Wekslid, wolitused, kontrahid, tingimised, ostufirjad ja muud aktid, niisama ka ühise raha-summade tagasiandmine kreditaasutustest peawad wähemast poole üleüldise walitsuseliikmete arwust allakirjutatud olema. Et posti pealt rahajummasi, jaateid ja dokumentiisi kätte saada, on küllalt, kui üks ühise walitsuse liige oma allkirja annab, ühes ühise pitseri märgiga.

§ 48.

Walitsus tuleb tarwituse järele kokku, aga mitte wähem kui üks kord kuus, walitsuse liikmete poolt leplikult ära määratud ja ühise liikmetele teadaantud päewadel. Walitsute koosolekuteist wiimad ka ühise liikmed osawõtta üleüldise koosoleku lubaga, kuid otustawat healt neil seal ei ole. Walitsuse otuste maksmise pärast tarwitseb, et tema istumistest rohkem pool liikmeid oja wõtaks.

Walitsuse istumiste üle peetakse protokollisi, mis koosolejatest walitsuse liikmetest alla saawad kirjutatud.

§ 49.

Walitjuse otjused tehtakse healteenamusega; kui healteenamust ei ole, siis waidlemise all olem kühimus antakse üleüldise koosoleku otjustamisele; üleüldisele koosolekule antakse ka need küsimused otjustamiseks, milles walitus ehk rewisjoni-komisjon arwab tarwiliku olemat ühijuse liikmetega ühes nõus toimetada, ehk mis põhjuskirja ja üleüldise koosoleku poolt finnitatud instruktjoni järele ühijuse walitjuse otjustamise alla ei käi.

Tä h e n d u s. Kui liige walitjuse otjusega rahul ei ole ja oma rahulolematust lasab protokollile üleswõtta, siis ei ole tal tarwis selle koosoleku otjuse eest wastutada.

§ 50.

Walitjuse liikmed täidawad oma kohuseid üleüldiste, jellel põhjuskirjas olemate, seaduste ja määruste põhjal; seadusewastalise otjuse, walitjuse wõimupiiridest üleastumise, tegemusea oleku, jelle põhjuskirja ja ühijuse üleüldiste koosolekute otjuse rikkumise korral langewad walitjuse liikmed wastutamise alla üleüldiste riigiseaduste järele.

Tä h e n d u s. Walitjuse liikmed wõiwad wahetatud saada üleüldise ühijuseliikmete koosoleku otjust mõõda enne nende teenistuse aja lõppu.

Ühijuse asjade üle aruandmine, kasu jautamine ja diwidendi maksmine.

§ 51.

Ühijuse tegemuse aasta loetakse 1=sest märtsist kuni 1=se märtsini. Sga mõõdaläinud aasta üle

walitus peab ühikuse tegemise täieliku aastase aruande ja ümbermüügi balangsi kofku ja paneb nad ühikuse liikmete korralisele üleüldisele aastakoosolekule läbiwaatamiseks ja kinnitamiseks ette.

T ä h e n d u s. Kaks nädalat enne üleüldist aastakoosolekut awatakse ühikuse liikmetele kõik walituse raamatud kõige arwedega, dokumentidega ja lisandustega, mis aruandesse ja balangsisse puutuwad.

§ 52.

Aruandes peawad täielikult järgmised peaasjad olema:

- a) liikuma ja tagawara kapitali seis;
- b) üleüldine sissetulek ja wäljaminek selle aja sees, mille üle aru antakse niihästi tarbeasjade walmistusest ja ostmisest, kui ka müügist;
- c) ühikuses teenijate palkadeks ja muudeks walituse asjus kulutusteks läinud kulude arwe;
- d) ühikuse waranduse ja tagawarade arwe;
- e) ühikuse wõlgade ja ühikusele wõlgnewate wõderaste isikute wõlgade arwe;
- f) kasude ja kahjude arwe;
- g) puhta kasu arwe ja näituslik ärajantamine.

§ 53.

Aruande ja balangsi rewideerimiseks nimetab üleüldine koosolek rewisjoni-komisjoni kolmest ehk rohkem ühikuse liikmest aasta peale ette, kes ei walituse liikmed, ega muu ühikuse-asjade toimetuses tegelased ei ole. See komisjon tuleb mitte hiljem kui kuu aega enne järgmist üleüldist aastakoosolekut kofku; kui ta möödaläinud aasta aru-

ande, balangsi, kõik raamatud, arwed, dokumendid ja lisandused ning ühikuse asutuste wolituste asjatoimetamist rewideerinud, annab ta aruande ja balangsi oma otisega üleüldisele koosolekule siise, kes lõpuotsuse nende asjade kohta teeb. Sellel komisjonil on luba, kui ta tarwiliku leiab olewat, ehk kui ta selleks üleüldise koosoleku poolt käsku on saanud, kõik ühikuse warandust koha peal rewideerida ja üle waadata, niisama ka ühikuse möödaläinud aasta tegemust ja waranduse hoidmiseks lusi rewideerida, üleüldise kõiki murimisi ette wõtta, mis selle järeldamiseks tarwis lähewad, kui kasu toojad ja asjakohased ühikuse tegemus, kulud ja kaubitsemine oliwad. Ülemaal pool nimetatud tegemise kordasatamiseks on ühikuse walitus kohustatud komisjonile tarwiliku abi andma. Komisjoni esialglise läbiwaatusele antakse ka kättetulnud aasta eelarwe ja tegemise plaan, mida komisjon oma otisega ühikuse liikmete üleüldisele koosolekule ette paneb. Peale selle on komisjonil luba walituse käest tarwilikul korral nõuda, et eraforraline koosolek kokku saaks kutjutud (§ 28).

T ä h e n d u s. Ühikuse asjade rewideerimine wõib ka Gestimaa kuberneri käsul saada ette wõetud, kui ta segadusest ühikuse asjus ehk põhjuskirja rikkimisest on kuulda saanud.

§ 54.

Kui aasta=aruanne ja balangis üleüldise koosoleku läbi finnitatud on, siis pannakse nad kolmes eksemplaris sijemiste asjade ministeriumile ja Gestimaa kubernerile ette; peale selle wõiwad nad

üleüldise koosoleku heakskiitmisest mööda ajalehtedes avaldatud saada.

§ 55.

Kui üleüldine koosolek aruande finnitamisel on siis loetakse puhtast aastajest kasust, see on kuulude ja kahjude katmisest järele jäänud summast kui niisugust juhtub aga olema, mitte vähem kui 10% tagawara-kapitalisise ja osade peale dividendiks, nõnda, et iga osarubla peale mitte enam kui 8% aastaks tuleks. Ülejäänud summa, millest ühijuse walitsuse liikmete protsendid maha arwatakse, kui üleüldine koosolek niisugust protsendi tasu määranud on (§ 41) jagatakse ühijuse liikmete wahel jedamööda ära, kui juure summa eest keegi aastaks kaupa ostmud on.

Täheendus 1. Üleüldisele koosolekule on lubatud üht jagu kasust niisuguseks otstarbeks kulutada, mis ühijuse liikmetele kasulik on (§ 1 täh.).

Täheendus 2. Kui tagawara-kapital on osakapitali suuruses saanud, siis protsentide arwamine ühijuse kasudest tagawara-kapitalisise võib üleüldise koosoleku määrust mööda seisma saada jäetud. Sunduslik tagawara-kapitali suurendamine läheb siis uueste edasi, kui üks jagu temast ära pruugitud on.

Täheendus 3. Dividend arwatakse ainult terwete osade ja terwete kuude eest.

Täheendus 4. Liikmetele maksetawa dividendi kopiku murrud saawad ära heidetud ja tagawara-kapitali juurde arwatud.

§ 56.

Dividend maksetakse kolme kuu jooksul wälja, peale jeda, kui üleüldine koosolek walitsuse aastaaruande finnitamisel on.

§ 57.

Dividend võib omaniku soovil peale ühikuse kasusse jaada jäetud uute osade sigrinemiſeks. See dividend, mis § 56 järele mitte õigel ajal pole wälja wõetud, arwataſe uute osade sigrinemiſeks kasſaſse jäetud olema.

Tähehdus. Kui liiſme oſakapitali ſumma üleüldiſe koſoleku läbi määratud ja § 14 nimetatud normi kaſwanud on, ſiis ühikuse kaſſaſse jäetud ja üle ülemal nimetatud määra läinud dividendi pealt protſenti ei arwata.

Waidluſte arutamine ühikuse aſjus, ühikuse waſtutamine ja tegetuſe lõpetamine.

§ 58.

Kõik waidluſed ühikuse liiſmete wahel, tema liiſmete ja walitſuſe wahel, walitſuſe liiſmete ja muude ühikuse walitute ehk kõrwaliſte iſikutega ſaamad üleüldiſel koſolekul arutatud, kui mõlemad waidlejad pooled ſellega ühes nõus on, ehk arutataſe üleüldiſel kohtuteel.

§ 59.

Ühikuse waſtutus on tema liikuma ja liikumata warandusega ning kapitalidega piiratud.

§ 60.

Kui peale arwede koſuwõtmist mõneſuguiſtel ettenägemata põhjuſtel ühikusele kaſju on juhtunud, ſiis täiendataſe ſee kaſju tagawara kapitaliſt; kui tagawara-kapitali ei ole, ſiis — liiſmete osade

liikuvast kapitalist. Et sel kombel iga oja (aktia) vähendatud jaab, siis on need liikmed, kellel ühtegi täit oja ei ole, kohustatud oma ojad normal-kõrguseni tõsta selle aja jões, mis üleüldine liikmete koosolek ära määrab.

§ 61.

Ühijuse tegemise aeg on piirita. Kui asja-
täigu järele leitakse tarviliku olevat ühijust finni
panna, siis tarvitseb, et liikmete üleüldine koos-
olek kahes istumises järgemööda sellekohase otsuse
teeb, ja need põhjused ühijuse finnipanekuks, mis
esimesel istumisel ette toodi, teisel istumisel mitte
ümber ei lööda.

Täheendus. Kui ühijus ühe aasta jookkul peale awa-
mise luba saamist mitte oma tegewust alganud
pole, siis arvatakse ta lõppenuks.

§ 62.

Kui ühijus juhtub oma tegewust lõpetama,
siis üleüldine liikmete koosolek valib oma keskelt
kõige vähemalt kolm isikut likwidatsiooni komisjo-
nisse ja määrab likwidatsiooni korra ära. See ko-
misjon võtab walituse käest kõik asjad vastu.
Likwidatorid kutsuvad kutsjetähtede ja awalikkude
kuulutuste läbi ühijuse kreditorid kokku ja muretse-
wad abinõusi nende nõudmiste täitmiseks, teewad
kolmandate isikutega lepinguid ja leplikku mahat-
egemisi, muudawad ühijuse waranduse rahaks, mui-
dugi, neis piirides toimetades, mis üleüldine koos-
olek neile ette on kirjutanud. Need rahasummad,
mis wõlausujate nõudmiste täitmiseks ja waidluse
all olevate nõudmiste täielikuks täitmiseks tarwis

on, jaavad likwidatorite läbi kreditoride konto peale ühte riigipanga asutusse pandud; enne seda ei ole võimalik ühijuse liikmete nõudmist täita ülejäänud summadest. Oma tegemise üle annavad likwidatorid üleüldisele koosolekule aruande jisse — aru antakse neil tähtsustel, mis koosoleku poolt määratakse. Peale likwidatsiooni pannakse üleüldine aruanne üleüldisele koosolekule ette.

§ 63.

Kui üleüldine ühijuse liikmete koosolek likwidatorite üleüldise aruande finnitamisel on (§ 62), siis antakse liikmetele nende osad dividendidega ja preemiatega tagasi; kui ühijus kahju on saanud, siis saab see kahju maha arvatud (§ 60); ülejäänud varandus, kui seda olema juhtub, pruugitakse üleüldisestuludest otstarbeteks üleüldise koosoleku määrust mööda, mis alles peale Cestimaa kubneri kinnituse maksma hakkab; kui kuberner sellega nõus ei ole, siis antakse see küsimus sijemiste asjade ministriile lõpuliselt otsustamiseks edasi.

§ 64.

Likwidatsiooni algamisel kui ka lõpetamisel ühes tehtud otsuste seletusega saab kubneri läbi sijemiste asjade ministeriumisse teadustatud: algamisest annab ühijuse valitus teada, lõpuks likwidatsiooni komisjon; peale seda antakse ühijuse liikmetele ja kõigile neile, kellel ühijusega tegemist on, avalikult kuulutustega teada.

§ 65.

Selts võib finni pandud jaada kohalise kubneri ehk sijemiste asjade ministri otsust mööda.

